

Lokaali 2013 Tammelan Mustialassa - lähde mukaan yhteisretkelle ja hanketreffeille!

Suomen kylätoiminta ry:n juhlaseminaari järjestetään tänä vuonna Tammelassa 14.–15.9. Valtiovallan tervehdyksen juhlaan tuo maa- ja metsätalousministeri **Jari Koskinen**. Pirunpelto ja Maalaiskomedia -sarjojen käsikirjoittaja, kirjailija **Heikki Luoma** puhuu otsikolla Maaseudun puolustaminen komedian keinoin. Maakuntajohtaja **Timo Reina** ja puheenjohtaja **Eero Uusitalo** keskustelevat siitä, onko paikallisuus nousussa. Pääsemme taas myös kyläretkille.

Kulttuuriohjelmaa. Iltajuhla ja yöpyminen Mustialan opistolla. Sunnuntaina tulevaisuuspujot ja pääjuhla, jossa palkitaan valtakunnallinen Vuoden kylä ja kylätoimijat. <http://www.hameenkylat.net/lokaali-2013>

Jäskey järjestää yhdessä Leader-ryhmien ja Maaseutukuriiri viestintähankkeen kanssa retken seminaariin ja myös tukee eteläsavolaisten kyläaktiivien osallistumista. . Mukaan voi tulla myös tien varrelta. Alustavasti lähtö lauantaina: Savonlinnasta 7.30, Mikkelistä 8.40. Paluu sunnuntaina 19.30/20.40. Kuljetus muilta paikkakunnilta suunnitellaan, kun ilmoittautuneiden määrä on tiedossa.

Matkalla on tarkoitus järjestää myös hanketreffit eli saamme linja-autossa kuulla hanke-esittelyjä ja keskustella niistä. Hanketreffejä järjestetään sitten lisää syksyllä ja ensi vuonna. Treffeillä on tarkoitus tutustua toisten hankkeisiin ja toisiimme, jakaa kokemuksia ja pitää yhdessä hauskaa. Toivomme, että kaikki Etelä-Savon maaseutuhankkeiden vetäjät ja aktiivit lähtevät mukaan!

Retken ja Lokaalin osallistumismaksu kyläaktiiveille on yhteensä 90 euroa sisältäen linja-automatkan, yöpymisen Mustialassa kahden hengen huoneissa, ruokailut, retket ja juhlapäivällisen. Jäskey tukee siis kyläaktiivien osallistumista ja linja-auton kustannuksiin osallistuvat myös Leader-ryhmä ja Maaseutukuriiri. Jäskystä on jo ilmoittautunut mukaan kuusi hallituksen jäsentä.

Ilmoittautuminen Jäskyyn puh.0400-992 699, sähköposti henhaus@gmail.com mahdollisimman pian, viimeistään keskiviikkoon 28.8. mennessä! Ilmoita samalla mihin retkeen haluat osallistua lauantaina ja mihin työryhmään sunnuntaina!

Vuoden kylä ja kyläkoulut

Etelä-Savon Vuoden kyläksi valittiin Mikkelin **Ihastjärvi**, jonne on rakennettu uusi kyläkoulu ja joka kasvaa kohisten. <http://www.jasky.net/vuoden2013.html> Onneksi olkoon koulukylälle, jolla on kunnianhimoisia suunnitelmia koulun ja kylän kehittämiseksi!

Kunniakirjan sai myös Mikkelin **Harjumaa**, joka aktiivisesti tukee omaa kouluun ja mutkattomalla tavalla huolehtii kylän yhteisöllisyydestä. Uusia kyläkouluja on Etelä-Savossa myös Heinäveden Karviossa ja Savonlinnan Kulenoisissa.

Länsi-Savossa oli 4.8. etusivun juttu paluumuuttajaperheestä. Kuten useimmille muillekin maallemuuttajille, heille kyläkoulu on ykkösasioita jotka mahdollistivat muuton.

Syksyllä järjestetään kyläkouluseminaari Joutsan Rutalahdessa 7.9. ja valtakunnallinen pienkouluseminaari Hämeenlinnassa 8.-9.10.

Kyläkouluseminaarissa on mukana muun muassa **Kari Lehtola, Mauri Pekkarinen, Jaana Strandman, Aila Paloniemi ja Eira Korpinen...**

Pienkouluseminaarissa esitellään Pienkoulu OSAAVA -hanketta. Hanke on Länsi- ja Sisä-Suomen Avin rahoittama ja se luo uutta yhteistyötä pienkoulujen kehittämiseksi. Vetäjänä on Mänttä-Vilppulan sivistysjohtaja Taina Peltonen, eteläsavolaisillekin tuttu pienkoulututkija ja -luennoitsija.

Tiivistetään kamppailua kyläkoulujen ja elävän maaseudun puolesta!

<http://www.jasky.net/koulu.html>

Tulossa myös ravintolapäivä 18.8., turvallisuuspäivä 27.8., maaseudun kulttuuriseminaari 10.9. lähidemokratialuento netissä 25.9. ja kylien tapahtumia. Katso Jäskyn kalenterista:

<http://www.jasky.net/kalent.html>

Etelä-Savon liikunta etsii pilottikyliä

Etelä-Savon liikunta ry:n Villages on Move -hankkeelle (VOM) myönnettiin jatkoaikaa 31.3.2014 asti. Hanke jatkaa toimintoja Etelä-Savossa ja yhteistyötä Viron yhteistyötahoihin.

VOM:n edistää eteläsavolaista Kyläsportti -toimintaa ja kehittää sitä kansainväliseen suuntaan. Järjestetään liikunnallisia opintomatkoja, nuorten ryhmävaihtoja sekä paikallisia liikuntatapahtumia. Kesäkuussa 30 henkilöä Virossa ja Suomesta kokoontui liikunnalliseen nuorisovaihtoon Partaharjun Opistolle Pieksämäelle.

Syksyllä aikana hanke järjestää liikunnallisia teemapäiviä pilottikylille, eri-ikäiset kyläläiset huomioiden. Pilottikyläksi voi hakea ilmoittautumalla projektipäällikölle. Yhteys- ja lisätiedot: projektipäällikkö **Mari Kurtti**, Etelä-Savon Liikunta ry, puh. 0440 225 422 ja email: mari.kurtti@esliikunta.fi Ottakaa innokkaasti yhteyttä, niin suunnitellaan teidän kylälle mukavaa liikunnallista syksyä yhteistuumin!

<http://www.esliikunta.fi/hanketoiminta2/villages-on-move-hanke/>

Tietotekniikkakoulutusta tarjolla!

Etelä-Savon Maatila ICT-hanke on käynnistynyt. Hankkeen tavoitteena on edistää ja monipuolistaa Etelä-Savon maaseudun ja maaseutuyritysten tietotekniikan hyödyntämistä ja sähköistä asiointia. Hanke tarjoaa monipuolista tietotekniikkakoulutusta koko maakunnan alueella vuosina 2013 - 2014. Tavoitteena on jokaiselle sopiva koulutus, jossa oma osaaminen ja tarpeet ovat koulutuksen lähtökohta. Tarjolla on 20 tunnin mittaisia koulutuspaketteja, joiden sisältö räätälöidään asiakkaiden tarpeiden mukaan. Koulutuspaketin hinta on 80 €.

Myös yksittäisiltä kyläkunnilta voisi löytyä koulutusta tarvitsevia ja sopivin edellytyksin (Riittävän kokoinen ryhmä ja sopiva koulutuspaikka) ja voisimme tuoda koulutusta suoraan kylällemme. Kylätalo tai iso tupa käyvät loistavasti koulutuspaikaksi ja tusinan verran kiinnostuneita olisi jo hyvän kokoinen ryhmä.

Tarkempi hanke-esittely on Jäskyn kotisivuilla www.jasky.net ja hankkeen omilla sivuilla www.maatilaict.fi

Kulttuurista maaseudulla?

Harvaan asutun maaseudun kulttuuriseminaari järjestetään Helsingissä 10.9. klo 10–16. Esillä on harvaan asuttu maaseutu luovuuden lähteenä, kulttuurin merkitys kunnan kehittämisessä ja muita teemoja. <http://lyhyt.net/7jd>

Etelä-Savo ja laajakaista

Laajakaista kaikille -hanke etenee nopeasti muissa maakunnissa. Kuitulaajakaistaa rakennetaan hankkeessa EU:n, valtion ja kuntien tuella – osuuskuntia ja osakeyhtiöitä on perustettu rakentamista varten koska puhelinyhdistykset, Sonera ja muut operaattorit satsaavat enemmän langattomiin yhteyksiin.

Monilla alueilla Etelä-Savossa kiinteä langaton Wimax-verkko tarjoaa luotettavimmat yhteydet kuin gsm-verkon makkulat. Gsm-verkon toimivuutta voi myös lisätä kiinteällä ulkoantennilla.

Pertunmaa

Etelä-Savonkin maaseudulla kuitulaajakaista kuitenkin etenee. Pertunmaalle on rakennettu runkoverkko Laajakaista kaikille -hankkeen pilottihankkeena. Vaikka vain taajamien ulkopuoliset alueet, vakituiset asunnot ja yritykset ovat varsinaisen tuen piirissä, niin hanke on tuonut kuidun myös taajamiin ja vapaa-ajan asukkaille. Pertunmaalla on nyt kesäkuussa käynnistynyt lisäksi tasa-arvohanke, jonka avulla runkoverkosta kauempana sijaitseviin taloihin saa kuitua kohtuullisemmin kustannuksin.

Hirvensalmi

Hirvensalmen hanke tuo kuitulaajakaistan rajoitetulle alueelle. Alueen ensimmäinen vaihe valmistui toukokuussa ja verkossa on nyt 267 liittymää. Toinen vaihe käynnistyy tänä vuonna ja jos liittymiä on riittävästi tiedossa niin kolmas vaihe kesällä 2014. Rakentajana on Mikkelin puhelinyhdistys MPY.

Mäntyharju

Maakuntaliitto käynnisti toukokuussa julkisen tuen haun Mäntyharjun kunnan alueelle rakennettavasta laajakaista verkosta. Määräaikaan mennessä saatiin yksi hanke-ehdotus, jonka teki MPY. Hanke-ehdotus sisältää tilaajamääräehdon eli verkon rakentaminen edellyttää vähintään 200 sitoutunutta tilaajaa 28.2.2014 mennessä. Lisäksi edellytyksenä on, että Mäntyharjun kunta tekee myönteisen päätöksen hankkeen rahoittamisesta.

Uudet hankkeet!

Etelä-Savossa on edelleen mahdollista käynnistää uusia hankkeita. Useimmat kunnat kuuluvat 22 prosentin kuntaosuusluokkaan ja niissä hankkeista pitäisi saada päätös jo syksyllä. 8 ja 33 prosentin kunnissa on vähän enemmän aikaa, mutta päätöksiä pitäisi tehdä mahdollisimman pian. Naapurimaakunnissa on runsaasti hyviä malleja osuuskunnista ja osakeyhtiöistä, jotka rakentavat kuitulaajakaistaa. Laajakaista kaikille -tuki edellyttää, että myös kunnat osallistuvat hankkeisiin. Maakuntaliitto avustaa hankkeiden suunnittelussa ja julkisen tuen haussa.

<http://www.jasky.net/laajakaista.html>

Osuustoimintaa

Kylien taloudellinen toiminta ja erityisesti osuustoiminta on edistynyt mukavasti Etelä-Savossa. Kangasniemen Hokkaan perustettiin oma päivähoito

Pikkuväki ry vuonna 2010 ja myöhemmin muun muassa kyläosuuskunta. Kylä oli esillä TV- ja radiouutisissa 14.8.:

<http://areena.yle.fi/tv/1996822?start=6m25s> Päivähoito tukee omaa kyläkoulua ja houkuttelee lapsia myös kirkonkylästä.

Kyläosuuskuntia on perustettu myös Juvan Koikkalaan ja Pieksämäelle. Koikkalassa pyöritetään kyläkauppaa ja Pieksämäellä on tarkoitus tuottaa laajasti palveluja kyliin ja kaupunkiin. Myös Pertunmaalla ja Rantasalmella on suunnitteilla osuuskuntia. <http://www.koikkalanosk.fi/>

Pieksämäellä on tehty palvelukartoitus osuuskuntasuunnitelmien pohjaksi: http://www.jasky.net/Lahipalveluesite_kevyt.pdf

Jäskyn toimintakalenterissa on myös tarkemmat tiedot kahdesta seminaarista: 24.9. Uutta yrittäjyyttä osuustoiminnalla Kuopiossa, mm. luomu- ja lähiruokaosuuskunnat, Pertunmaan palveluosuuskunta, Pohjanmaan lammasosuuskunta, Green care ja vanhuspalveluja haja-asutusalueella sekä 20.11. Osuuskunnat ja kestävä kehitys Helsingissä.

Yrityspörssi

Kiinnostaako yrittäminen ja olisiko yrityksen ostaminen hyvä vaihtoehto? Uudessa maanlaajuisessa Yrityspörssissä on Etelä-Savostakin parikymmentä kohdetta. Yrityspörssi on Suomen yrittäjät ry:n ylläpitämä:

<http://www.xn--yritysprssi-xfb.fi/>

Maallemuutto:

Tarjolla iso 365 m2 talo Sulkavalla. Kuvat ja tiedot:

<http://kuluttaja.etuovi.com/kohde/9801286>

Joroisten Kolmassa Kolman koto -hanke selvittää yhteisöllisen asumisen mahdollisuuksia yhdessä kyläläisten kanssa. Hankkeen kotisivuilla on lyhyt selvitys kyläläisten näkemuksesta yhteistilojen tarpeesta ja taas kerran kyläkoulu nousee esille. Blogissa myös juttuja Hyvinkään asuntomessuilta, Ekokylistä ja paljon muuta: <http://kolmankoto.blogspot.fi/>

Katso myös Jäskyn maallemuuttosivu:

<http://www.jasky.net/maallemuutto.html>

Uusi kylätalo

Maakunnassa avattiin taas uusi kylätalo Mikkelin Ristiinan Närhilässä. Avajaisissa 11.8. oli mukana kansanedustaja Jari Leppä ja Mikkelin kehittämispäällikkö Aulis Oittinen. Musiikkia ja laulua esittivät Teemu Laasanen ja Kari Kanto ja kylätalon historiasta kertoi Kirsi Olkkonen. Kylätaloa on remontoitu vuodesta 2009 alkaen. Se sijaitsee Närhilän entisen koulun vieressä ja palvelee kolme lähikylää. Kylätalolle julistettiin myös nimikilpailu, voittajalle on luvassa 50 euron lahjakortti.

Kylätalossa järjestettiin jo kesäkuussa Ristiinan kylille Kylien viestintä ja kotisivut -tilaisuus, vetäjänä kyläasiamies Henrik Hausen ja järjestäjänä Kyläilyä – Ristiinan elinvoimaiset kylät -hanke.

Kuvia kylätalosta:

<https://picasaweb.google.com/113563153335832047338/Narhila>

Kesäteatteria

Etelä-Savossa oli tänä vuonna kesäteattereita muutama vähemmän kuin edellisvuosina, mutta kuitenkin noin 30 eri näytelmää, suuri osa näistä kylien omia tuotantoja ja amatöörivoimin esitettyjä.

Itse kävin nyt kolmessa kesäteatterissa ja nautin niistä kaikista. Kangasniemen Teatteri Ilona esitti Marita Kärkkäisen Pumppuaseman sisällä Kangasniemialissa. Teksti veti hyvin, ohjaus oli tiukka ja esittäjät eläytyivät todella hienosti rooleihin. Teemoina oli esillä byrokratia, työnteon mielekkyys, velvollisuudentunto ja rakkaus - ihan elämän perusasioita siis.

Ristiinan Tuuva teatteri esitti Markku Hyvösen Jo vain, herra ministeri jossa ajankohtaiset kuntauudistukset ja muut keskittämishankkeet käsiteltiin monelta kantilta. Iso näyttelijäporukka, tanssinumerot ja musiikki toivat mukavasti vaihtelua esitykseen. Hienosti näytelmä, ohjaaja ja näyttelijät toivatkin esille maaseudulla koettu hämmennys ja voimattomuus rakennemuutosten edessä. Ristiinan kesäteatteri on hienosti sovellettu luontaiseen rinteeseen.

Tuusmäen kesäteatteri oli tänä vuonna myös jättänyt vanhat klassikot sivulle ja esitti Simo Hämmäläisen kirjoittaman Hunttalan Matin. Ryhmä on vuosien varrella hionut lempeän huumorin linjaansa ja onnistui taas hyvin. Verrattuna Kangasniemen ja Ristiinan teksteihin tämä oli aika yksiviivainen huijaustarina, mutta huumori kukki sitten yksityiskohdissa ja hyvin esitetyissä henkilökuvin.

Ristiinan teatterissa kävin yhdessä Jäskyn hallituksen kanssa. Kuvia hallituksen kesätapaamisesta ja teatterista on tässä:

<https://picasaweb.google.com/113563153335832047338/Ristiina02>

Tuusmäen kuvia:

<https://picasaweb.google.com/113563153335832047338/Tuusmaki03>

Kesäteatterit ovat kyläen tärkeitä tulonlähteitä. Teatterituloilla voidaan ylläpitää kylätaloja ja tarjota kyläläisille toimintaa talvella. Kyläteatterit ja kyläen tapahtumat Jäskyn arkistosivulla: <http://www.jasky.net/arkis13k.html>

Maaseutu tiedotusvälineissä

Miten maaseutua käsitellään tiedotusvälineissä? **Sofia Tuisku** kartoittaa kolumnissaan eri tapoja ja yhteistä niille on se, että maaseutu on vastakohta kaupungille, jotakin erilaista – hyvässä tai pahassa. Lehtien mukaan maaseudulla ei taida olla ihan tavallista elämää. <http://lyhyt.net/5yu>

Uusi alueluokitus – monipuolisempi kuva maaseudusta

Maaseutu-kaupunki -luokitusta on uusittu ja professori **Hannu Katajamäki** kiinnittää huomiota siihen, että tarvitaan selkeämmin paikkaperusteisia toimia maaseutualueiden kehittämisessä. Eri alueilla on omiin vahvuuksiin perustuvia mahdollisuuksia kehittyä. Etelä-Savossakin pitäisi tarkemmin pohtia, mitä eri kylissä ja eri seuduilla on tehokkain paikkaperusteinen kehittämisselitys. <http://lyhyt.net/lyc>

Hyvää syksyn alkua kyläin ja kuntiin!

Henrik

Henrik Hausen, kyläasiamies
Järvi-Suomen kylät ry
Os. Uusimäentie 157, 19460 RUORASMÄKI
Puh. 0400-992 699
Sähköposti: henhaus@gmail.com
Kotisivu: www.jasky.net